

Rechterlijke Machtiging

De Jutters is een centrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie. Bij De Jutters kunnen kinderen en jongeren van 0-22 jaar, die ernstige psychiatrische problemen hebben, terecht voor behandeling, onderzoek en/of begeleiding.

Deze brochure geeft informatie over de gedwongen opname met een rechterlijke machtiging (RM).

De gedwongen opname - wetgeving

Bij een gedwongen opname word je tegen je wil (of die van je ouders/vertegenwoordigers) opgenomen bij De Jutters. Je kunt gedwongen worden opgenomen door middel van een rechterlijke machtiging of een inbewaringstelling. De wet Bijzondere Opnemingen in Psychiatrische Ziekenhuizen (Bopz) beschermt de rechten van cliënten die gedwongen worden opgenomen met een rechterlijke machtiging of een inbewaringstelling.

Wat is een rechterlijke machtiging?

Een rechterlijke machtiging is de beslissing van de rechter om je op te laten nemen in een psychiatrische instelling, terwijl je dat zelf niet wilt. Er zijn verschillende soorten rechterlijke machtigingen.

Wanneer krijg ik een rechterlijke machtiging?

Je kunt alleen een rechterlijke machtiging krijgen als het volgende op jou van toepassing is:

- Je hebt een geestesstoornis en veroorzaakt daardoor (dreigend) gevaar ¹voor jezelf en/of anderen.
- De enige manier om het gevaar af te wenden, is een opname in een psychiatrische instelling.
- Je bent ouder dan 12 jaar en wil niet vrijwillig worden opgenomen of je bent jonger dan 12 jaar en je ouders/wettelijk vertegenwoordigers zijn tegen opname of verschillen daarover van mening.

Wie kan een rechterlijke machtiging aanvragen?

Als jouw ouders, familieleden (tot de tweede graad) of voogd/mentor vinden dat je voor je eigen veiligheid of die van anderen opgenomen moet worden, kunnen zij een rechterlijke machtiging aanvragen bij de officier van justitie. Er moet dan een geneeskundige verklaring zijn gemaakt door een psychiater die niet bij jouw behandeling betrokken is. In de geneeskundige verklaring staat wat jouw ziekteverschijnselen zijn en waarom er sprake is van gevaar. De psychiater die deze verklaring maakt, moet jou kort daarvoor hebben onderzocht. De officier van justitie kan ook zelf een verzoek voor een rechterlijke machtiging indienen als hij denkt dat dit nodig is.

Via de officier van justitie komt het verzoek bij de rechtbank. Daar zal de rechter de geneeskundige verklaring lezen en nagaan of het wel echt nodig is dat je opgenomen wordt. Hij zal daarom eerst met jou en/of je familie, advocaat of vroegere hulpverleners praten, voordat hij z'n beslissing neemt. Bij dit gesprek kun je altijd om ondersteuning van de patiëntenvertrouwenspersoon (pvp) vragen. Deze pvp is niet in dienst bij De Jutters en is dus onafhankelijk. Let op: de pvp is geen advocaat en zal dus niet mee naar de rechtbank gaan. Via de rechtbank krijg je automatisch en gratis hulp van een advocaat. Tegen de beslissing van de rechter is geen hoger beroep mogelijk.

Van vrijwillige opname naar een RM

Als je al (vrijwillig) bent opgenomen of in behandeling bent bij De Jutters, kan jouw behandelaar de officier van justitie adviseren een verzoek in te dienen bij de rechter. In bepaalde omstandigheden kan jij ook zelf een verzoek indienen, bijvoorbeeld als je verslaafd bent.

¹ Gevaar vorm je - voor jezelf, anderen of de omgeving - en het gevaar niet op een andere manier is af te wenden en voortkomt uit een geestesstoornis. Bij een rechterlijke machtiging is er geen sprake van acuut gevaar, zoals bij IBS.

Colofon

Uitgave van Stichting De Jutters
centrum voor Jeugd-GGZ Haaglanden
Postbus 61452
2506 AL Den Haag
tel: 070 – 850 7 850
fax: 070 – 850 7 899
dejutters@dejutters.com
www.dejutters.com

Hoe lang duurt een rechterlijke machtiging?

Als de rechter beslist dat je opgenomen moet worden, moet dat binnen twee weken gebeuren. Anders is de uitspraak van de rechter niet meer geldig en vervalt de machtiging. In eerste instantie kan een rechterlijke machtiging maximaal een half jaar duren, dit wordt ook wel een voorlopige machtiging genoemd.

Voortgezette RM

Voor de afloop van de voorlopige machtiging kan jouw psychiater als dat nodig is een schriftelijk verzoek indienen om de machtiging te verlengen. Deze verlenging wordt een voortgezette machtiging genoemd en kan maximaal één jaar duren. De rechter zal ook bij deze machtiging pas een beslissing nemen nadat hij met jou heeft gesproken. Een voortgezette machtiging kan steeds verlengd worden.

Wat zijn mijn rechten?

In principe heb je dezelfde rechten als de vrijwillig opgenomen cliënten bij De Jutters (zie de brochure 'Rechten en plichten'). Ook voor jou gelden de huis- en afdelingsregels. Afwijkingen hiervan moeten omschreven en toegelicht worden in jouw behandelplan. Toch zijn er ook een aantal bijzonderheden.

Toestemming voor behandeling

Ook al ben je met een rechterlijke machtiging opgenomen bij De Jutters, je hebt het recht om wel of geen toestemming te geven voor behandeling. De wet Bopz schrijft hierover:

- Als je jonger bent dan 12 jaar, moeten je ouders of voogd (ook wettelijk vertegenwoordiger genoemd) toestemming geven voor de behandeling en mogen zij beslissingen nemen over jouw behandeling. Natuurlijk mag en moet jij hier wel bij betrokken worden.
- Jongeren van 12 jaar of ouder (minderjarig) kunnen zelf overleg voeren en toestemming geven voor het behandelplan. Of er wel of geen toestemming is gegeven, moet worden vastgelegd in het behandelplan. Overigens kan je toestemming die eenmaal gegeven is op elk gewenst moment weer intrekken.

Bewegingsvrijheid

Je hebt recht op bewegingsvrijheid, maar als je met een rechterlijke machtiging bent opgenomen, mag je de afdeling en/of het terrein van De Jutters niet zonder toestemming verlaten. Ga je weg zonder toestemming of houdt je je niet aan de gemaakte afspraken over het verlof, dan kun je door de politie worden teruggebracht. Jouw behandelaar kan afspraken met je maken over jouw bewegingsvrijheid.

Speciale regels voor post, telefoon, bezoeken en bewegingsvrijheid

Bij een gedwongen opname kunnen ook een aantal belangrijke (fundamentele) rechten beperkt worden. Zo kunnen er voor jou aparte regels gelden voor het ontvangen en versturen van post, het gebruik van de telefoon, het ontvangen van bezoek en het vrij bewegen in en rond De Jutters. Maar dit kan alleen in speciale situaties, bijvoorbeeld als men bang is voor jouw gezondheid, de beperking is om verstoring van de orde binnen De Jutters te voorkomen of ter voorkoming van strafbare feiten. Als jouw fundamentele rechten worden beperkt, heb je het recht om hiervan de reden meegedeeld te krijgen. De beperkingen moeten ook beschreven worden in jouw behandelplan.

Altijd recht op...!

Het recht om contact te hebben met de patiëntenvertrouwenspersoon (pvp), de klachtencommissie, de directie, een advocaat, de officier van justitie, de inspecteur voor de geestelijke gezondheidszorg en de rechter mag nooit beperkt worden.

Ingrijpen bij gevaar – middelen of maatregelen

Als uitzondering kunnen er bij (dreigend) gevaar voor jou en/of jouw omgeving middelen of maatregelen worden toegepast om het gevaar af te wenden. Middelen of maatregelen zijn: afzondering, separatie, fixatie en het gedwongen toedienen van vocht, voeding of medicijnen (hierover is een aparte brochure geschreven 'Middelen of maatregelen'). Bij De Jutters zullen we altijd eerst andere oplossingen proberen voordat er middelen of maatregelen gebruikt worden. Daarom is het belangrijk dat jij en je behandelaar hierover praten.

Hoe kan een rechterlijke machtiging opgeheven worden?

Dezelfde mensen die een rechterlijke machtiging kunnen aanvragen, kunnen ook een verzoek indienen om deze weer stop te zetten. Jij kunt hier ook zelf om vragen. Het is belangrijk dat je dan kunt aangeven wat er veranderd is aan jouw situatie, bijvoorbeeld dat je vindt dat je voldoende hersteld bent om De Jutters te verlaten of als je vrijwillig bij De Jutters wilt blijven voor behandeling. Je kunt dan jouw behandelaar vragen om de machtiging op te heffen, deze zal jouw (schriftelijke) verzoek dan voorleggen aan de geneesheer-directeur. Binnen 14 dagen moet de geneesheer-directeur een besluit nemen op jouw verzoek. Je kunt ook via de officier van justitie de rechter vragen om de machtiging op te heffen. De pvp kan je hierbij helpen.

Verlof en ontslag bij een rechterlijke machtiging

Als je bent opgenomen met een rechterlijke machtiging kun je toestemming aan de geneesheer-directeur vragen om met verlof te gaan. Bijvoorbeeld voor het weekend, een vakantie of een bijzondere gebeurtenis. Aan dit verlof kunnen wel voorwaarden zijn verbonden, zoals het innemen van medicijnen of het contact houden met hulpverleners. Houdt je je niet aan deze voorwaarden, dan kan het verlof weer worden ingetrokken.

Als het gevaar dat je veroorzaakte toen je werd opgenomen voldoende is verminderd, kan de geneesheer-directeur je ook (voorwaardelijk) ontslag verlenen. Je hoeft dan niet meer bij De Jutters te blijven. Soms gelden er ook voor het ontslag voorwaarden, bijvoorbeeld dat er een bepaalde vorm van toezicht op je wordt gehouden. Als alles goed blijft gaan, kan de rechterlijke machtiging uiteindelijk opgeheven worden.

Klachten

Je hebt altijd het recht een klacht in te dienen over jouw behandeling of verblijf bij De Jutters. Je kunt dat in eerste instantie altijd doen bij de personen die je behandelen of begeleiden. Vaak helpt een gesprek met je behandelaar of een medewerker van de afdeling al om jouw klacht op te lossen. Als hiermee jouw klacht nog niet is opgelost of als je het moeilijk vindt om je klacht op de afdeling zelf te bespreken, dan kun je het ook bespreken met de leidinggevende (manager) van de afdeling/sector. Als ook hier nog geen oplossing wordt gevonden, kun je je klacht indienen bij de Directeur Zorg van De Jutters. Een klacht aan de officiële klachtencommissie van De Jutters moet je schriftelijk bij de secretaris indienen.

PatiëntenvertrouwensPersoon

Je kunt als cliënt met je klacht bovendien altijd terecht bij de patiëntenvertrouwenspersoon (pvp). Deze pvp is niet in dienst van De Jutters en dus onafhankelijk. De pvp zal je ondersteunen, bijvoorbeeld bij het indienen van een klacht bij de klachtencommissie of je informatie geven over het indienen van een klacht bij de Inspectie voor de Volksgezondheid of de officier van justitie. De pvp houdt alles wat je vertelt geheim. Meer informatie over het adres van de klachtencommissie en de patiëntenvertrouwenspersoon vind je **achter** in deze brochure.

Klachtenregeling voor de Bopz

Als je gedwongen bent opgenomen geldt er voor jou ook nog een speciale klachtenregeling. Cliënten met een rechterlijke machtiging of inbewaringstelling kunnen volgens deze regeling klagen over

- de wilsonbekwaamheidsverklaring (verklaring die afgegeven wordt door een onafhankelijk psychiater wanneer hij/zij je niet bekwaam acht tot zelfstandig nemen van beslissingen met betrekking tot je behandeling)
- de toepassing van dwangbehandeling
- de toepassing van middelen of maatregelen
- het beperken van fundamentele rechten
- het niet toepassen van het overeengekomen behandelingsplan.

Als de commissie deze klachten behandelt, moet zij in ieder geval bestaan uit een onafhankelijke voorzitter, een psychiater en een jurist. Natuurlijk kun je ook met deze klachten terecht bij de pvp voor ondersteuning en informatie.

Tot slot...

Mochten jij of jouw ouders na het lezen van deze brochure nog vragen hebben, dan kun je deze altijd aan jouw behandelaar of aan de patiëntenvertrouwenspersoon stellen.

Adressen

Patiëntenvertrouwenspersoon

Te bereiken via de receptie van De Jutters op nummer 070 - 850 7 850

Stichting PVP 030 - 27 18 353 (landelijk)

Helpdesk PVP 0900 - 444 88 88 (10 cent p/m)

www.pvp.nl en www.pvp-online.nl

helpdesk@pvp.nl

Klachtencommissie cliënten

T.a.v. de ambtelijk secretaris

Monsterseweg 93

2553 RJ Den Haag

tel. 070 - 391 74 55 (secretariaat klachtencommissie)